

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny

opracowany na lata 2017/2018 – 2018/2019

Zespół Szkół Łączności
im. Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku
w Krakowie

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Podstawy prawne	5
3. Misja i Wizja Szkoły	6
4. Ogólne założenia programu Wychowawczo – Profilaktycznego	7
5. Cele programu	8
6. Strategie działań wychowawczo-profilaktycznych.....	10
7. Metody pracy	11
8. Harmonogram działań profilaktycznych i wychowawczych	12
1. <i>Działania w zakresie profilaktyki uniwersalnej .....</i>	<i>12</i>
2. <i>Działania w zakresie profilaktyki selektywnej .....</i>	<i>16</i>
9. Założone efekty oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.....	17
10. Realizatorzy działań wychowawczo-profilaktycznych	18
11. Treści wychowawcze i profilaktyczne realizowane podczas lekcji przedmiotowych....	20
1. <i>Język polski .....</i>	<i>20</i>
2. <i>Matematyka .....</i>	<i>20</i>
3. <i>Języki obce.....</i>	<i>21</i>
4. <i>Wychowanie fizyczne, Edukacja dla bezpieczeństwa.....</i>	<i>21</i>
5. <i>Przedmioty zawodowe .....</i>	<i>22</i>
6. <i>Przedmioty ekonomiczne, historyczne i geograficzne .....</i>	<i>22</i>
7. <i>Doradztwo zawodowe .....</i>	<i>23</i>
8. <i>Przedmioty przyrodnicze .....</i>	<i>23</i>
9. <i>Religia.....</i>	<i>24</i>
12. Ewaluacja programu	25
13. Załączniki	26

1. Wstęp

Profilaktyka szkolna jest elementem wychowania, a treści i działania, które się na nią składają, mają na celu wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka, wspomaganie w kształtowaniu społecznie akceptowanej hierarchii wartości oraz pomoc w realizowaniu własnych pragnień, ale z poszanowaniem drugiego człowieka.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.” (art.1 pkt 3 *Ustawy Prawo Oświatowe*).

Głównym zadaniem wychowawczo-profilaktycznym szkoły jest wzmacnianie ucznia we wszystkich jego sferach rozwojowych, kształcenie wrażliwych młodych ludzi, którzy przestrzegają normy społeczne, mają szacunek wobec innych, wykazują postawę wzajemnej tolerancji oraz pielęgnują tradycję szkolną, regionalną i narodową. Ponadto szkoła pomaga i towarzyszy uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz kształci u niego umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom. Nadrzędnym celem jest ochrona dziecka przed wszelkimi czynnikami ryzyka, mogącymi w jakikolwiek sposób zaburzyć jego rozwój psychofizyczny.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska wychowawczego szkoły. Jest on zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego i stanowi uzupełnienie programów edukacyjnych. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej.

Realizując działania profilaktyczne w szkole należy pamiętać, że to, czy uczeń zachowuje się zgodnie z normami i oczekiwaniami społecznymi, czy podejmuje zachowania ryzykowne, zależy od interakcji różnych czynników. Część z nich to tzw. *czynniki ryzyka*, zwiększające podatność uczniów na podejmowanie zachowań ryzykownych oraz tzw. *czynniki chroniące*, które z kolei zwiększają „odporność” uczniów na czynniki ryzyka, a tym samym zmniejszają prawdopodobieństwo podejmowania zachowań ryzykownych.

Za najważniejsze czynniki chroniące na ogół uważa się ¹⁾:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- ogólnie pozytywne relacje z dorosłymi (posiadanie autorytetów),
- zainteresowanie nauką szkolną i aspiracje edukacyjne,
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, norm i wartości,
- przynależność do pozytywnej grupy społecznej,
- angażowanie się w działania prospołeczne.

Ogólnymi czynnikami ryzyka są natomiast:

- brak więzi w rodzinie (konflikty, prezentowane przez rodziców zachowania dysfunkcyjne, niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej),
- negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi,

---

¹ Gaś Z. B. *Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja*. MENiS, Warszawa 2003.

- niepowodzenia w nauce szkolnej (porzucenie nauki szkolnej) i związany z tym faktem brak wiary we własne siły,
- odrzucenie religii i powszechnie obowiązujących norm i wartości,
- buntowniczość, zachowania aspołeczne,
- przynależność do negatywnej grupy, uleganie negatywnej presji rówieśniczej,
- angażowanie się w zachowania ryzykowne (np. odurzanie się).

Prawdopodobieństwo pojawienia się zachowań ryzykownych jest tym większe, im więcej czynników ryzyka oddziałuje na uczniów oraz im bardziej są one szkodliwe i dłużej trwa ich działanie.

Okres szkoły ponadgimnazjalnej to czas, w którym młodzież wchodzi w dorosłość, często dość burzliwie. Uczniowie podejmują zachowania ryzykowne, mogące nieść negatywne skutki dla ich osobowości i zdrowia. Program Wychowawczo - Profilaktyczny zawiera działania promujące pozytywne wzorce zachowania (wzmacniające *czynniki chroniące*), chroniące przed zagrożeniami, a także wskazujące jak postępować w sytuacjach, w których uczeń podejmuje działania zagrażające jego zdrowiu psychicznemu i fizycznemu (minimalizacja *czynników ryzyka*).

Działania realizowane w ramach Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są wynikiem diagnozy potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli. W działaniach profilaktycznych realizujemy najczęściej zadania profilaktyki **uniwersalnej i selektywnej**.

Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do grupy niskiego ryzyka, czyli do całej społeczności szkolnej. Działania podejmowane w jej ramach kierowane są do ludzi zdrowych i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Mają na celu promocję zdrowego stylu życia, a przez to zapobieganie lub zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Na tym poziomie oddziaływań ważne jest rozwijanie różnych umiejętności, które pozwolą każdemu radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi i z przeżywanymi w związku z nimi emocjami.

Profilaktyka selektywna adresowana jest do grupy podwyższonego ryzyka, do uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

Profilaktyka wskazująca adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka, do osób, u których występują już rozwinięte symptomy zaburzeń, na przykład uzależnienie od środków odurzających. Działania prowadzone na tym poziomie mają na celu zablokowanie pogłębiania się procesu rozwoju zaburzeń oraz umożliwienie powrotu do normalnego funkcjonowania.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny ma charakter środowiskowy, bo objęto nim wszystkie osoby tworzące środowisko szkolne; podejmowane działania skierowane są przede wszystkim do uczniów, ale obejmują również nauczycieli i rodziców. Ponadto realizacja programu przebiega w korelacji z działalnością profilaktyczną wielu instytucji znajdujących się w środowisku lokalnym szkoły.

2. Podstawy prawne

- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, ratyfikowana przez Polskę 30 września 1991 r. (Dz. U. nr 120, poz. 526),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483),

Prawo oświatowe

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59)
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532),
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2014 r. poz. 803),
- Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (z nowelizacją o lutego 2007 r.) (Dz. U. nr 61, poz. 624),
- Rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. nr 26, poz. 226),

Inne podstawy prawne działań profilaktycznych w szkole

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 228, tekst jednolity z dnia 20 lutego 2014 r),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. poz. 487, tekst jednolity z 2016 r.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. poz. 783, tekst jednolity z 2017 r.),
- Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2010 nr 81 poz. 529),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. nr 231 poz. 1375, tekst jednolity z 15 września 2011 r.),
- Ustawa z dnia 14 listopada 2012 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2013 poz. 182),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2012 poz. 823),
- Uchwała nr XCV/1425/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego dotyczącego udzielania mieszkańcom Gminy Miejskiej Kraków pomocy w zakresie dożywiania,
- Statut Zespołu Szkół Łączności.

3. Misja i Wizja Szkoły

Misja Szkoły

Jesteśmy szkołą techniczną, kształtującą postawy humanistyczne, traktującą podmiotowo uczniów, rodziców i nauczycieli, harmonijnie zintegrowaną ze społecznością lokalną, otwartą na inicjatywę, kreującą młodych Europejczyków, poszukujących prawdy, dobra i piękna w świecie.

Wizja Wychowawcza Szkoły

- Naszą szkołę tworzą samorządnie i demokratycznie uczniowie, rodzice i nauczyciele zintegrowani wokół wspólnych celów i działań,
- Tożsamość szkoły tworzymy w oparciu o kulturę i tradycję narodową, cywilizację europejską oraz ponadczasowe i ogólnoludzkie wartości,
- Nauczyciele w naszej szkole są przewodnikami uczniów w poszukiwaniu wiedzy, rozwijaniu dociekliwości poznawczej, otwierającej ich na poznanie świata, własną postawą i zaangażowaniem stanowiąc przykład,
- Jesteśmy szkołą świadomą zagrożeń współczesnego świata i aktywnie im przeciwdziałającą, promującą zdrowy styl życia, bezpieczną, wolną od przemocy.

4. Ogólne założenia programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Celem oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych jest sylwetka Absolwenta charakteryzująca się następującymi cechami:

- posiada umiejętność samodzielnego podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez wykorzystanie literatury technicznej, internetu i innych dostępnych źródeł informacji;
- umie praktycznie wykorzystywać swoją wiedzę w działaniach technicznych;
- umie współpracować i współdziałać w zespole z poszanowaniem postaw i poglądów innych członków;
- potrafi zaprezentować swoje umiejętności zawodowe i pozytywne cechy osobowości;
- posiada umiejętności samokontroli i samooceny swoich działań;
- jest wrażliwym na sprawy drugiego człowieka;
- dba o rozwój osobowości poprzez kontakt z szeroko pojętą kulturą;
- posługuje się poprawną polszczyzną, dba o kulturę słowa.

5. Cele programu

1. Cele ogólne programu

- a) diagnoza potrzeb i zjawisk wymagających wzmocnienia, korekcji lub całkowitych zmian,
- b) zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole i w grupie klasowej,
- c) kształtowanie umiejętności praktycznych potrzebnych do radzenia sobie w sytuacjach problemowych,
- d) zapobieganie przejawom niewłaściwych postaw i zachowań,
- e) kształtowanie postaw i zachowań ułatwiających funkcjonowanie w społeczeństwie,
- f) wspomaganie uczniów we wszechstronnym rozwoju osobistym i dążeniu do optymalnego wykorzystania własnego potencjału,
- g) wspieranie rodziców w procesie wychowania.

2. Cele szczegółowe programu

- a) diagnoza warunków socjalno-bytowych i opiekuńczo-wychowawczych oraz zdrowotnych ucznia,
- b) wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa w grupie klasowej, jako podstawy do bezpieczeństwa w szkole,
- c) kreowanie bezpiecznych zachowań w drodze do i ze szkoły,
- d) stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych: kół zainteresowań, zespołów sportowych, muzycznych itp.,
- e) rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów,
- f) dostarczanie informacji na temat konsekwencji podejmowania zachowań ryzykownych,
- g) kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych ludzi,
- h) promocja zdrowego stylu życia,
- i) kształtowanie i rozwijanie umiejętności społecznych i psychologicznych, niezbędnych do samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach problemowych,
- j) budowanie poczucia własnej wartości poprzez kształtowanie postaw asertywnych,
- k) wzmacnianie czynników wpływających na podnoszenie frekwencji na zajęciach,
- l) wspieranie uczniów mających problemy z opanowaniem wiedzy zgodnej z wymaganiami wynikającymi z programu nauczania,
- m) zapewnienie młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej i terapeutycznej,
- n) pomoc rodzicom w zakresie dokonywania optymalnych wyborów życiowych ich dzieci,
- o) włączanie rodziców do odpowiedzialności za kierunki rozwoju szkoły,

3. Program wychowawczo-profilaktyczny przewiduje podejmowanie działań skierowanych do rodziców, a polegających na:

- a) pracy w Radzie Szkoły,
- b) włączeniu w życie szkoły,
- c) wyposażeniu w wiedzę i umiejętności wychowawcze poprzez pedagogizację,
- d) rozmowach indywidualnych,

4. Program wychowawczo-profilaktyczny przewiduje również podejmowanie działań skierowanych do nauczycieli i polegających na:

- a) uczestnictwie w różnych formach szkoleń doskonalących pracę wychowawczą,
- b) uczestnictwie w kursach i warsztatach o tematyce profilaktycznej,
- c) współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- d) współpracy z internatem szkoły.

6. Strategie działań wychowawczo-profilaktycznych

Profilaktyka i wychowanie realizowane są przez następujące strategie:

1. Strategia informacyjna

Celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów.

U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu lub odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw i w konsekwencji niepodejmowanie zachowań ryzykownych.

2. Strategia edukacyjna

Strategia ta ma pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem czy rozwiązywanie konfliktów itp.)

U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, uniemożliwiają odnoszenie sukcesów. Zachowania ryzykowne stanowią w tej sytuacji zastępcze sposoby radzenia sobie z trudnościami.

3. Strategia działań alternatywnych

Celem jest pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) i osiąganie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową).

U podstaw tej strategii zakłada się, że wielu ludzi podejmuje zachowania ryzykowne ze względu na brak możliwości rozwoju zainteresowań i osiągania sukcesów pozytywnych. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

4. Strategia interwencyjna

Celem jej jest wspieranie w sytuacjach kryzysowych osób mających trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów osobistych. Elementem interwencyjnym jest towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Formą realizacji tej strategii może być poradnictwo, telefon zaufania czy sesje terapeutyczne.

Strategie: *informacyjną*, *edukacyjną* i *alternatywną* stosuje się na wszystkich trzech poziomach profilaktyki i wychowania. Strategię *interwencyjną*, jako działanie głębsze i bardziej zindywidualizowane, stosuje się przede wszystkim na poziomie drugim i trzecim.

7. Metody pracy

1. Metodami pracy, stosowanymi podczas realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są:

- a) zajęcia psychoedukacyjne z elementami dramy, spektakle teatru profilaktycznego,
- b) prelekcje,
- c) pogadanki w trakcie godzin wychowawczych,
- d) dyskusje,
- e) konkursy,
- f) udział młodzieży w uroczystościach szkolnych,
- g) pielęgnowanie tradycji szkoły,
- h) współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- i) wymiana doświadczeń,
- j) indywidualny kontakt z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy

2. Pomocnymi w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są zasoby szkoły w postaci:

- a) dobrze wyposażonej w materiały audio-video biblioteki szkolnej,
- b) scenariuszy lekcji wychowawczych,
- c) książek i czasopism o tematyce profilaktycznej,
- d) pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia różnych form działań profilaktycznych,
- e) prężnie działającego i chętnego do współpracy Samorządu Uczniowskiego,
- f) kadry pedagogicznej, chcącej wzbogacać własny warsztat pracy w zakresie profilaktyki i wychowania,
- g) aktywnie działających kół: PTTK, Szkolnego Klubu Sportowego, kół zainteresowań.

3. Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przebiegała będzie podczas:

- a) lekcji,
- b) godzin wychowawczych,
- c) zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów,
- d) zajęć pozalekcyjnych w ramach działalności kół zainteresowań,
- e) konkursów,
- f) wycieczek,
- g) wyjść do kin, teatrów itp.

8. Harmonogram działań profilaktycznych i wychowawczych

1. Działania w zakresie profilaktyki uniwersalnej

A. Działania skierowane do młodzieży w celu wspierania ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

STRATEGIA INFORMACYJNA

- ułatwia uczniom wejście w społeczność szkolną poprzez znajomość obowiązujących w szkole regulaminów,
- dostarcza informacji o najistotniejszych przepisach prawa, które obowiązują uczniów,
- wyjaśnia mechanizmy uzależnienia oraz dostarcza wiedzy o skutkach uzależnień,
- zakłada, że jednostka dobrze przystosowana i dobrze radząca sobie z trudnościami będzie zdolna do podejmowania racjonalnych decyzji,
- pomaga świadomie zaplanować ścieżkę edukacji i kariery zawodowej,

Cel	Podejmowane działania
Dbanie o bezpieczeństwo ucznia w szkole	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły oraz w drodze do i ze szkoły, 2. Spotkania policji z młodzieżą klas i dotyczące bezpiecznych zachowań, poszanowania prawa, 3. Współpraca z policją i strażą miejską: 4. Monitoring szkoły,
Zapoznanie z obowiązującymi regulaminami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów klas pierwszych z dokumentacją obowiązującą w szkole, 2. Egzekwowanie postanowień zawartych w statucie szkoły,
Podnoszenie poziomu wiedzy prawnej uczniów i wyrabianie nawyku poszanowania prawa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktualizowanie zapisów prawa wewnątrzszkolnego przy współudziale przedstawicieli samorządu uczniowskiego i uczniów, 2. Spotkania uczniów klas pierwszych z przedstawicielem policji na temat prawnej odpowiedzialności młodzieży, 3. Zwracanie uwagi na konieczność poszanowania mienia szkolnego, dbania o wygląd sal lekcyjnych, 4. Zapoznanie uczniów z przepisami dotyczącymi prawa autorskiego, praw konsumentów, zjawiska korupcji,
Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty prowadzone przez przedstawiciela Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej w klasach pierwszych i drugich, 2. Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat zagrożeń wynikających z sięgania po alkohol, narkotyki, papierosy (<i>Załącznik 2 – Warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży</i>), 3. Realizacja zagadnień w trakcie lekcji: <ul style="list-style-type: none"> – Alkohol – droga do nikąd, – Narkotyki – co to jest narkomania, – Co powinniśmy wiedzieć o HIV i AIDS, – Anoreksja i bulimia. Przyczyny, skutki zdrowotne, – Stosowanie dopingu jest niebezpieczne, – Środki psychoaktywne, – Zdrowa żywność, 4. Promowanie zdrowego stylu życia, 5. Realizacja akcji „Dzień bez papierosa” – audycje, wystawy, 6. Włącznie się szkoły w ogólnopolską akcję „STOP zwolnieniom z WF-u” 7. Zagadnienia dotyczące cyberprzemocy - realizacja w trakcie lekcji wychowawczych oraz zajęć z przedmiotów informatycznych,

Orientacja i doradztwo zawodowe

1. Zajęcia z doradcą zawodowym,
2. Planowanie kariery zawodowej i drogi życiowej,
3. Realizacja w klasach maturalnych programu „Stres pod kontrolą”,
4. Autoprezentacja,
5. Mowa ciała,
6. Jak szukać pracy (pisanie cv i listu motywacyjnego) (*Załączniki 5 i 6 - Schemat blokowy programu modułowego Szkolnego Ośrodka Kariery ZSŁ, plan pracy doradcy zawodowego*),

STRATEGIA EDUKACYJNA

- wspiera rozwój osobowy ucznia i umiejętność korzystania z dostępnych dóbr kultury i techniki,
- obejmuje działania zorientowane na właściwy wybór, rozwijanie świadomości i samooceny,
- przygotowuje młodych ludzi do radzenia sobie z negatywną presją rówieśników,
- kształtuje postawy asertywności, uczy mówienia „nie”, wyrażania własnych opinii i oczekiwań oraz dobierania sobie przyjaciół,

Cel	Podejmowane działania
Tworzenie i utrwalanie tradycji szkoły	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów ze szkołą, 2. Ślubowanie uczniów klas pierwszych, 3. Organizowanie okolicznościowych imprez klasowych: Wigilii klasowych, Mikołajek, 4. Konkurs wiedzy o szkole, 5. Dbanie o teren zielony wokół szkoły, akcje „Sprzątanie Świata”, „Święto drzewa”,
Kształtowanie postaw obywatelskich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obchodzenie rocznic wydarzeń historycznych i państwowych (m.in. 17 września, 11 Listopada, 1 Marca, 3 Maja) 2. Poszanowanie symboli narodowych 3. Wystawy tematyczne biblioteki szkolnej,
Edukacja kulturalna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia dla klas pierwszych „Akademia Dobrych Manier” - warsztaty teoretyczno-praktyczne zawierające kompendium wiedzy savoir-vivre, 2. „Zasady zachowania w instytucjach kultury i miejscach publicznych”- przeprowadzenie analizy dotyczącej zachowań kulturalnych i cech człowieka kulturalnego, 3. Przygotowanie do uczestnictwa w odbiorze i tworzeniu dóbr kultury - uczestnictwo w spektaklach teatralnych, wyjścia do kina, muzeów, na wystawy, koncerty, 4. Propagowanie czytelnictwa, 5. Organizowanie konkursów fotograficznych, 6. Zwracanie uwagi na kulturę dnia codziennego, wygląd zewnętrzny uczniów, eliminowanie wulgaryzmów,
Rozwijanie i kształtowanie osobowości uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia dotyczące komunikacji interpersonalnej, asertywności, komunikacji niewerbalnej, 2. Omówienie zasad pracy umysłowej i higieny psychicznej, sposoby samokształcenia, 3. Prelekcje dotyczące technik uczenia się, 4. Kształtowanie świadomego i umiejętnego korzystania ze współczesnych środków audiowizualnych: internet, gry sieciowe, programy telewizyjne, 5. Rozwijanie umiejętności psychospołecznych i kształtowanie postaw prorodzinnych,
Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze na temat etyki, moralności i dokonywania właściwych wyborów. 2. Działalność w organizacjach szkolnych i pozaszkolnych. 3. Zachęcanie do pomocy koleżeńskiej. 4. Angażowanie młodzieży w działalność charytatywną - akcje prowadzone przez Samorząd Uczniowski: „Wampiriada”, „Szlachetna Paczka”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, akcja charytatywna dla Domu Pomocy Społecznej,

STRATEGIA DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH

- koncentruje się na tym, co zdrowe, przyjemne i służy młodemu człowiekowi,
- pozwala podejmować nową aktywność, sprawdzić się w dziedzinach wybranych,
- działania są zróżnicowane tak, aby dostosować je do specyfiki potrzeb i możliwości uczniów,
- organizuje i wskazuje "bezpieczne" zagospodarowanie czasu wolnego,
- jest skuteczna, bo angażuje młodzież w ich przygotowanie,

Cel	Podejmowane działania
Integracja i adaptacja społeczności szkolnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wycieczki klasowe 2. Dwutygodniowy okres adaptacji bez ocen niedostatecznych (dla uczniów klas pierwszych), 3. Warsztaty integracyjne 4. Działania adaptacyjne i integracyjne w internacie szkoły, realizacja programu „Równy start, równe szanse” 5. Informacyjne spotkania pedagoga z uczniami klas pierwszych dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dydaktycznej i materialnej, 6. Akcje Samorządu Uczniowskiego angażujące całą społeczność szkolną: „Festiwal Recyklingu”, „Dzień sportu”, Wigilia dla nauczycieli,
Rozwijanie zainteresowań, wiedzy i umiejętności. Alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowy w trakcie zajęć z wychowawcą na temat sposobów spędzania wolnego czasu, rozwijania zainteresowań, 2. Koła zainteresowań (<i>wykaz działających kół zainteresowań – Załącznik 4 - „Kola zainteresowań”</i>), 3. SKS, 4. Udział uczniów w Rajdzie ZSŁ, 5. Festiwal Małych Form Sztuki, 6. Wystawy osiągnięć uczniów w zakresie rzeźby, malarstwa, fotografii i rysunku, 7. Działalność szkolnej gazetki „Margines”,
Zajęcia sportowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność Szkolnego Klubu Sportowego, 2. Zajęcia sportowe sekcji: piłki siatkowej, koszykowej, nożnej, ping-ponga, 3. Sportowe rozgrywki międzyklasowe i międzyskolne w piłkę siatkową, koszykową i nożną. 4. Organizowanie Dnia Sportu.
Zajęcia pozalekcyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kola zainteresowań (<i>wykaz działających kół zainteresowań – Załącznik 4 - „Kola zainteresowań”</i>), 2. SKS . 3. Zajęcia przygotowawcze do matury dla uczniów kl. IV. 4. Indywidualne przygotowanie do olimpiad i konkursów.
Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w olimpiadach przedmiotowych. 2. Udział w konkursach wiedzy. 3. Udział w zawodach sportowych. 4. Organizacja i udział w różnorodnych konkursach wewnątrzszkolnych.
Zapobieganie problemom w nauce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie pomocy koleżeńskiej. 2. Konsultacje nauczycieli przedmiotów. 3. Opieka pedagoga i wychowawcy nad osobami posiadającymi opinię PPP. 4. Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce. 5. Indywidualizowanie nauczania.

B. Działania skierowane do Rodziców

Cel	Podejmowane działania
Informowanie o: - pracy szkoły i jej regulaminach, - funkcjonowaniu dziecka w szkole.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie ze Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktyczny, informowanie o organizacji roku szkolnego, planach lekcji, działalności kółek, terminach wywiadówek. 2. Bieżące informowanie rodziców o wynikach w nauce, frekwencji. 3. Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na spotkaniach z rodzicami. 4. Rozmowy telefoniczne z rodzicami.
Doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu wychowania i profilaktyki.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogizacja rodziców uczniów klas pierwszych (<i>Załącznik 1 – Pedagogizacja rodziców</i>) 2. Indywidualne spotkania z wychowawcą, pedagogiem. 3. Spotkania rodziców z dyrektorem szkoły. 4. Spotkanie z przedstawicielem Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej, 5. Dyżur psychologa dla rodziców w trakcie wywiadówek szkolnych, 6. Zajęcia dla rodziców w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 – „Szkoła dla rodziców”, 7. Zapoznanie rodziców z procedurą „Niebieskiej Karty”,

C. Działania skierowane do nauczycieli

Cel	Podejmowane działania
Stałe doskonalenie umiejętności wychowawczych i profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia w ramach WDN (<i>Załącznik 3 – Szkolenia Rady Pedagogicznej</i>) 2. Zapoznanie nauczycieli z procedurą „Niebieskiej Karty”,
Wspieranie wychowawców w ich działaniach wychowawczo - profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania wychowawców z pedagogiem i rozwiązywanie problemów wychowawczych uczniów, klas. 2. Zapoznanie nauczycieli z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach psychologicznych i opiniach o dysleksji, pomoc w interpretacji zapisów.

D. Działania realizowane przez pedagoga szkolnego

Cel	Podejmowane działania
Diagnoza środowiska rodzinnego uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie wśród rodziców uczniów klas pierwszych ankiet informacyjnych na temat ucznia, środowiska rodzinnego i sytuacji materialnej rodziny, stanu zdrowia itp., 2. Współpraca z higienistką szkolną w sprawach dotyczących stanu zdrowia uczniów,
Organizacja pomocy materialnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w ubieganiu się o pomoc materialną i rzeczową w instytucjach pozaszkolnych i w szkole: <ul style="list-style-type: none"> - „Wyprawka szkolna”, - zasiłek szkolny, - stypendia socjalne, - bezpłatne obiady finansowane przez MOPS oraz w ramach realizacji programu osłonowego dla mieszkańców Gminy Kraków, 2. Współpraca z Komisją Socjalną Rady Rodziców w zakresie pomocy socjalnej dla uczniów szkoły: <ul style="list-style-type: none"> - refundacja wyżywienia dla uczniów zakwaterowanych w internacie szkoły, - dofinansowanie kosztów wycieczek, wyjść do kin, teatrów itp.,
Organizacja pomocy dydaktycznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objęcie opieką i udzielanie pomocy uczniom mającym trudności w opanowaniu wymaganego materiału, 2. Diagnoza przyczyn trudności dydaktycznych, 3. Organizacja pomocy koleżeńskiej, 4. Współpraca z SALTROM'em i ośrodkiem Siemacha w zakresie udzielania pomocy w nauce, 5. Organizacja zajęć wyrównawczych z przedmiotów zawodowych we współpracy z Fundacją „Wawel z Rodziną”,
Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów i rodziców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 3 w Krakowie w zakresie pomocy psychologicznej dla uczniów i rodziców: warsztaty psychologiczne, zajęcia terapeutyczne dla uczniów, grupy wsparcia dla rodziców, dyżur psychologa w szkole, 2. Współpraca ze stowarzyszeniem „RAMPA” w ramach realizacji działań: „Klub Aktywnej Młodzieży”, „Herkules – poznaj swoją siłę”, realizacji warsztatów psychoedukacyjnych dla uczniów, 3. Współpraca z Ośrodkiem Profilaktyki Środowiskowej w zakresie organizacji zajęć i prowadzenia grup wsparcia dla młodzieży. 4. Bieżące prowadzenie rozmów z uczniami i rodzicami na temat sytuacji szkolnej uczniów.

2. Działania w zakresie profilaktyki selektywnej

Działania profilaktyczne stopnia drugiego odnoszą się do osób z grup podwyższonego ryzyka. Zaliczamy do nich osoby, które:

- a) żyją w złych warunkach ekonomicznych,
- b) wychowywane są w rodzinach patologicznych,
- c) doświadczyły przemocy fizycznej i psychicznej,
- d) doświadczyły przez dłuższy czas bólu fizycznego (choroby, urazy) oraz u których pojawiły się już w zachowaniu takie objawy jak:
  - wagary,
  - posługiwanie się wulgaryzmami, zachowania agresywne,
  - porzucenie szkoły,
  - utrzymywanie kontaktów z rówieśnikami odurzającymi się lub z grupami, w których, normą są zachowania dysfunkcyjne,
  - próby ze środkami odurzającymi,
  - podejmowanie prób samobójczych.

W ramach wczesnej interwencji bezpośrednie działania prowadzi:

- a) pedagog szkolny (indywidualne rozmowy, współpraca z rodziną, z wychowawcą klasy, kierowanie do specjalistycznych poradni),
- b) specjaliści (pracownicy instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny),
- c) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Cel	Podejmowane działania
Eliminowanie nieuzasadnionej absencji uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie rodziców o nieobecnościach w tym samym dniu, 2. Wzywanie rodziców w przypadku powtarzających się nieobecności, w skrajnych przypadkach informowanie Sądu Rodzinnego o wagarach, ucieczkach i braku reakcji ze strony rodziców, 3. Wysyłanie do rodziców upomnień w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego i nauki w przypadku gdy ilość godzin nieobecności nieusprawiedliwionej przekracza 50% godzin zajęć lekcyjnych w miesiącu, 4. Całoroczna analiza frekwencji w szkole, przygotowanie odpowiednich zestawień do 10 dnia każdego miesiąca, 5. Uzasadnianie przez wychowawców słabej frekwencji klas, 6. Indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, 7. Wypracowanie i zawarcie z uczniem kontraktu dotyczącego frekwencji na zajęciach szkolnych, 8. Wymierzanie uczniom o dużej ilości godzin nieusprawiedliwionych kar statutowych,
Eliminowanie zachowań nagannych	<p>Działania zmierzające do zminimalizowania ich skutków, przewycięzania zachowań destrukcyjnych i obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia ich w przyszłości (tzw. profilaktyka objawowa), są to:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) działania interwencyjne (kierowanie do specjalistycznych poradni, lekarzy, na zajęcia grup terapeutycznych), b) nagany dyrektora lub wychowawcy - mają powstrzymać zachowanie sprzeczne z normami regulaminowymi i wpłynąć na poprawę postępowania ucznia naruszającego te normy, c) przegrupowanie indywidualne (rozbitcie grupy nieformalnej np. zmiana klasy, szkoły).
Współpraca z instytucjami pozaszkolnymi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Sądem Rodzinnym i kuratorami sądowymi, 2. Współpraca z Policją, 3. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, 4. Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowych, Krakowskim Ośrodkiem Terapii, Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień,

9. Założone efekty oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

1. Wysoki poziom bezpieczeństwa w szkole,
2. Dobra integracja zespołów klasowych,
3. Praktyczna umiejętność uczniów w zakresie radzenia sobie z pojawiającymi się problemami,
4. Umiejętność identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących,
5. Wiedza o placówkach i formach pozaszkolnej pomocy młodzieży,
6. Umiejętność właściwej samooceny,
7. Poprawa frekwencji na zajęciach szkolnych,
8. Poprawa wyników nauczania,
9. Wysoki poziom komunikacji z rówieśnikami i nauczycielami,
10. Zaangażowanie uczniów w akcje charytatywne i programy wsparcia koleżeńskiego,
11. Wdrażanie zasad zdrowego trybu życia,
12. Korzystanie z oferowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
13. Liczne zaangażowanie rodziców w działalność szkoły.

10. Realizatorzy działań wychowawczo-profilaktycznych

1. Dyrektor szkoły

- dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych,
- monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga szkolnego,
- analizuje możliwości szkoły w dziedzinie realizacji programu,
- kontroluje realizację programu wychowawczo-profilaktycznego w szkole i dba o właściwy podział obowiązków w jego ramach oraz o systematyczne dokumentowanie jego realizacji (wpis w dziennikach wychowawcy, pedagoga),
- nie lekceważy sygnałów o potrzebie pomocy uczniom,
- promuje nauczycieli doskonalących się w zakresie wychowania i profilaktyki,
- sprzyja pozytywnym relacjom nauczyciel - uczeń, między uczniami oraz nauczyciel – rodzic,
- wspiera finansowo działania profilaktyczne i wychowawcze na miarę możliwości szkoły.

2. Pedagog szkolny

- współtworzy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, dba o jego ewaluację,
- prowadzi diagnozę zagrożeń młodzieży w środowisku szkolnym i poza nim,
- informuje radę pedagogiczną o sytuacji wychowawczej w szkole i zagrożeniach oraz o problemach młodzieży,
- organizuje szkolenia rady pedagogicznej na temat uzależnień, profilaktyki, zagrożeń, itp.
- zaprasza ekspertów spoza szkoły na zajęcia, spotkania i warsztaty,
- jest współorganizatorem różnych akcji na terenie szkoły, promujących zdrowy styl życia.
- nie lekceważy sygnałów o potrzebie pomocy uczniom,
- współpracuje z instytucjami, pracującymi na rzecz rodziny i dzieci,
- rozpoznaje potrzeby ekonomiczne uczniów i pracuje w komisji stypendialnej,
- propaguje treści i programy profilaktyczne,
- doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki oraz pomocy uczniom,
- współpracuje z rodzicami poprzez:
  - a. indywidualne spotkania i porady,
  - b. organizację pedagogizacji rodziców,
  - c. informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej.

3. Nauczyciele, wychowawcy klas

- poszerzają wiedzę na temat zagrożeń młodzieży, zasad komunikacji i rozwiązywania problemów (zdobywają kompetencje w zakresie profilaktyki i wychowania),
- współtworzą program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w szkoleniach dotyczących zagrożeń młodzieży,
- uważnie obserwują swoich uczniów i reagują na pierwsze niepokojące objawy,
- znają środowisko rodzinne uczniów,

- utrzymują stały kontakt z rodzicami, pedagogiem i informują ich o wynikach w nauce i sytuacji wychowawczej (substancje psychoaktywne, agresywne zachowanie, wagary, oceny niedostateczne),
- nie są "pobłażliwi", ale zachowują dyskrecję, co ułatwia uczniowi funkcjonowanie w szkole,
- współpracują z pedagogiem,
- dostarczają wzorców konstruktywnego stylu życia,
- pozyskują uczniów i rodziców do uczestnictwa w działaniach profilaktycznych i wychowawczych,
- utrzymują osobowe relacje z uczniami (poprzez konsultacje, indywidualne rozmowy, organizację pomocy koleżeńskiej w nauce),

4. Rodzice

- uczestniczą we wszystkich spotkaniach organizowanych przez szkołę,
- reagują na każde wezwanie do szkoły,
- znają program wychowawczo-profilaktyczny szkoły,
- zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im,
- dostarczają wzorów konstruktywnego stylu życia dzieciom,
- uczestniczą w pedagogizacji i działaniach profilaktycznych skierowanych do rodziców,
- włączają się aktywnie w życie klasy poprzez:
  - a. udział w imprezach kulturalnych klasy i szkoły,
  - b. zdobywanie rzetelnej wiedzy na temat czynników ryzyka, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych,
- dbają o dobry kontrakt z dzieckiem.

5. Instytucje wspierające realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Krakowie przy ul. Konfederackiej 18,
- Ośrodek Profilaktyki Środowiskowej w Krakowie,
- Krakowski Ośrodek Terapii,
- Nowohuckie Centrum Kultury,
- V Komisariat Policji W Krakowie przy ul. Zamoyskiego 22,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie,
- Fundacja „Wawel z rodziną”,
- Fundacja Świętego Mikołaja,
- Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie
- Salezjański Ruch Troski o Młodzież SALTROM w Krakowie przy ul. Różanej 5.

11. Treści wychowawcze i profilaktyczne realizowane podczas lekcji przedmiotowych

1. Język polski

Uczeń omawiając wybrane dzieła literackie i inne teksty kultury:

- poznaje polskie i światowe dziedzictwo kulturowe
- poznaje i ocenia wybory moralne dokonywane przez bohaterów literackich, przez co kształtuje również swój światopogląd
- uczy się dyskutować, słuchać innych, szanować osoby o odmiennych poglądach, bronić własnego stanowiska
- uczy się wyrażać własne emocje, rozwija swoją wrażliwość i poczucie estetyki, a także kompetencje językowe i kulturę słowa
- potrafi rozpoznać manipulację, czytać ze zrozumieniem, krytycznie i refleksyjnie odbierać teksty kultury
- rozwija swoje kompetencje społeczne (patriotyzm, współdziałanie w grupie, empatia) i etyczne (kształtowanie postawy humanistycznej, altruizmu, umiłowania wolności, dobra, prawdy itp.).

Na lekcjach uczeń również jest motywowany przez nauczyciela do rozwijania swoich uzdolnień humanistycznych np. praca w gazetce szkolnej, udział w konkursach literackich, recytatorskich, ortograficznych

2. Matematyka

- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych;
- Przygotowanie do życia we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych;
- Wykształcenie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takich jak: uczciwość, odpowiedzialność, wytrwałość, staranność, systematyczność, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość;
- Rozwijanie umiejętności logicznego myślenia i wyciągania wniosków, zadawania pytań, dostrzegania problemów i ich rozwiązywania;
- Wdrażanie do uzasadnień i weryfikacji własnych poglądów wobec racjonalnych argumentów;
- Wykształcenie nawyku dobrej organizacji, planowania, a następnie wykonania pracy z należytą starannością i dokładnością;
- Kształcenie postaw odpowiedzialności za wykonanie podjętych zadań;
- Rozwijanie umiejętności współpracy w zespole;
- Wykształcenie nawyku dbałości o kulturę i precyzję wypowiedzi;
- Wykształcenie postaw sprzyjających samokształceniu;
- Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień ucznia.

3. Języki obce

- Edukacja prozdrowotna (dobre i złe nawyki żywieniowe, zaburzenia żywienia, uzależnienia, korzyści z uprawiania sportu)
- Ochrona środowiska (jak dbać o środowisko naturalne, zagrożenia związane z działalnością człowieka)
- Kształtowanie postaw etycznych, tolerancji dla odmienności, wobec innych kultur, szacunku w stosunku do innych narodowości
- Przekazywanie pozytywnych wartości, np. kultury prowadzenia rozmowy
- Samoświadomość, znajomość swoich mocnych i słabych stron.
- Uświadamianie potrzeby znajomości języków obcych w celu podniesienia własnych umiejętności i poczucia własnej wartości
- Preorientacja zawodowa (charakterystyka poszczególnych zawodów, pożądane cechy idealnego pracownika, pisanie listu motywacyjnego i CV, poruszanie się na rynku pracy)
- Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, umiejętność mówienia o tradycjach i kulturze swojego kraju, propagowanie tradycji lokalnych
- Kształtowanie empatii, szczególnie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (bezrobotni, bezdomni itp)
- Zagrożenia nadużywania technologii i szanse wynikające z korzystania z technologii
- Zasady *savoir vivre*'u,
- Kształtowanie nawyku korzystania z dóbr kultury.
- Wartość edukacji, uświadamianie uczniom konieczności uczenia się przez całe życie.
- Kształcenie umiejętności pracy w zespole
- Sposoby rozwiązywania konfliktów.
- Rodzina i jej wartość.
- Sposoby spędzania wolnego czasu, zachęcanie do aktywności turystycznej i sportowej.
- Media i umiejętne z nich korzystanie, kształcenie umiejętności selekcji informacji i odróżniania faktów od opinii.

4. Wychowanie fizyczne, Edukacja dla bezpieczeństwa

- Konieczność przestrzegania zasad BHP.
- Samoasekuracja i asekuracja w trakcie zajęć, odpowiedzialność za siebie i innych ćwiczących.
- Znajomość i przestrzeganie przepisów gry, gra fair.
- Wychowanie fizyczne przygotowaniem do zdrowego stylu życia, rekreacji.
- Zdrowa dieta. Suplementy diety.
- Kontrola zdrowia, badania profilaktyczne.
- Stosowanie leków pod kontrolą lekarza, przedawkowanie, wpływ na chorego źle dobranego zestawu leków.
- Zagrożenia dla zdrowia związane z używkami, narkotykami, dopalaczami.
- Współpraca w zespole, gry zespołowe.
- Praca nad sobą, zwycięstwa i porażki, radzenie sobie ze stresem.

- Kontuzje sportowe, wypadki, pomoc poszkodowanym. Postępowanie w czasie rekonwalescencji. Powrót do aktywności sportowej.
- Pomoc poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, znajomość numerów alarmowych i postępowania z osobami rannymi. Zachowanie na miejscu wypadku.

5. Przedmioty zawodowe

- Kształtowanie umiejętności pracy zespołowej, podziału zadań i odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
- Wykształcenie poprawnych relacji międzyludzkich w obrębie równorzędnych stanowisk w przyszłej pracy oraz relacji "podwładny-szef".
- Działania pro ekologiczne w zakresie oszczędności materiałów i energii oraz gospodarki odpadami (recykling).
- Szeroko rozumiane działania w zakresie pracy w sieci komputerowej z uwzględnieniem netykiety, poszanowania praw własności intelektualnej (prawa autorskie) w odniesieniu do własnych opracowań (sprawozdania z pracowni, dokumentacje techniczne i projekty), licencje na oprogramowanie, przeciwdziałanie piractwu komputerowemu.
- Nacisk na problemy związane z BHP w kontekście wszelkich działań w obrębie kształcenia technicznego oraz wybór metod rozwiązywania problemów mające najmniejszy wpływ na zdrowie wykonywujących i otoczenia.

6. Przedmioty ekonomiczne, historyczne i geograficzne

- ugruntowanie oraz restrukturyzacja wiedzy o przeszłości w jej aspekcie powszechnym, europejskim, polskim, regionalnym i jednostkowym
- dostrzeganie korzeni współczesnej cywilizacji i kultury, jej różnorodności i zmienności;
- budzenie szacunku dla dorobku cywilizacyjnego ludzkości, tolerancji dla różnych postaw światopoglądowych i politycznych
- pomoc w samoidentyfikacji jednostki w najbliższym otoczeniu społecznym, regionalnym, narodowym, rozbudzanie poczucia przynależności do społeczności europejskiej i całego świata
- rozwijanie świadomej postawy obywatelskiej oraz przygotowanie do aktywnego udziału w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym
- rozwijanie przekonania o użyteczności edukacji historycznej geograficznej i obywatelskiej w życiu codziennym oraz kształceniu ustawicznym
- rozwijanie dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie
- kształtowanie świadomości o potrzebie współpracy dotyczącej zwalczania zagrożeń środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń społecznych
- kształtowanie systemu wartości odpowiadającego naturze i godności ludzkiej
- poszukiwanie, odkrywanie i dążenie do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości niezbędnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie na drodze rzetelnej i systematycznej pracy
- rozpoznawanie wartości moralnych, dokonywanie wyborów i hierarchizacja wartości
- umiejętne godzenie dobra i wolności własnej z dobrem i wolnością innych, umacnianie odpowiedzialności za siebie w powiązaniu z odpowiedzialnością za innych

- kształtowanie postawy szacunku dla wartości wyższych oraz motywacja do bezinteresownych działań społecznych
- kształtowanie w sobie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia

7. Doradztwo zawodowe

- Kształtowanie postaw kreatywności i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
- Rozwijanie umiejętności sztuki dyskusji, wymiany zdań, szacunku dla rozmówcy
- Kształtowanie empatii i kluczowych kompetencji społecznych oraz postaw proaktywnych
- Doskonalenie umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej, promowanie postawy otwartości i mobilności, niezbędnych na rynku pracy XXI wieku
- Kształtowanie postaw etycznych, tolerancji dla odmienności i różnorodności, szacunku do samego siebie, drugiego człowieka oraz do innych kultur
- Rozwijanie umiejętności pracy w zespole oraz sztuki pozytywnej autoprezentacji
- Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, umiejętność mówienia o tradycjach i kulturze swojego kraju, propagowanie tradycji lokalnych
- Pogłębianie samoświadomości i poczucia własnej wartości, mocne i słabe strony
- Kształtowanie umiejętności oceny swoich możliwości, wzmocnienie samooceny
- Orientacja zawodowa (charakterystyka poszczególnych zawodów, pożądane cechy idealnego pracownika, pisanie listu motywacyjnego i CV, poruszanie się na rynku pracy)
- Wzmocnienie umiejętności copingu – radzenia sobie ze stresem i presją czasu.

8. Przedmioty przyrodnicze

- Budzenie zainteresowania zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie i życiu codziennym.
- Budzenie szacunku do przyrody i podziwu dla jej piękna.
- Rozwijanie zainteresowania otaczającym światem i motywacji do zdobywania wiedzy.
- Uczucie się współpracy w zespole, postrzeganie reguł, współodpowiedzialności za sukcesy i porażki i wzajemnej pomocy.
- Kształtowanie takich cech jak: dociekliwość, rzetelność, wytrwałość i upór w dążeniu do celu, systematyczność, dyscyplina wewnętrzna i samokontrola.
- Dostrzeganie problemów i zagrożeń cywilizacyjnych i możliwość odnowy środowiska.
- Kształtowanie wyobraźni i poczucia odpowiedzialności za swoje postępowanie.
- Umysłowienie uczniom, że cierpliwość, dokładność i staranność pomiaru przynoszą spodziewane efekty.
- Kształtowanie pożądanych postaw jak: koleżeństwo, życzliwość, wzajemna pomoc w pracy w grupie.
- Kształtowanie nawyku do porządku, sumienności, staranności, organizacji.
- Kształtowanie odpowiedzialności za powierzony sprzęt.
- Kształtowanie umiejętności twórczego rozwiązywania problemów, organizowania pracy w grupie.

- Uświadomienie uczniom jak ważne jest aby odkrycia naukowe wykorzystywać w celach służących dobru ludzkości i przyrody.

9. Religia

- Być blisko wychowanka – asystencja wychowawcza, wskazywanie dobrych celów.
- Aktywne uczestniczenie w wycieczkach szkolnych i wyjazdach o charakterze duchowym; animacja różnych gier, motywowanie do podejmowania większego wysiłku.
- Współpraca z rodzicami lub prawnymi opiekunami w miejscu zamieszkania i w obrębie danego ośrodka duszpasterskiego, a także kontakt ze specjalistami w tych dziedzinach.

12. Ewaluacja programu

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest programem kompletnym, angażującym na różne sposoby wszystkie osoby związane z procesem kształcenia, opieki i wychowania w Zespole Szkół Łączności. Co cztery lata przeprowadzana jest ewaluacja całego programu. W razie potrzeb bądź sugestii zgłaszanych np.: przez poszczególnych wychowawców, corocznie dokonywane są ewaluacje w poszczególnych blokach, np.: skuteczności działań dotyczących unikania czynników ryzyka bądź tematyki poruszanej w trakcie pedagogizacji dla rodziców.

Ewaluacja całościowa jest ewaluacją podłużną, dotyczy całego programu, wszystkich bloków. W ostatnim roku nauki badane są czwarte klasy (tzw. ankieta „na wyjściu”), które przychodząc do szkoły były wstępnie ankietowane (tzw. ankieta „na wejściu”).

Ewaluacje działań w poszczególnych blokach to ewaluacja poprzeczna, dotyczy np.: jednego działania, którego skuteczność badana jest we wszystkich klasach na tym samym poziomie nauki (np.: we wszystkich klasach drugich).

Podstawową formą ewaluacji są:

- badania ankietowe prowadzone wśród uczniów, nauczycieli i rodziców,
- rozmowa z uczniami, rozmowa z wychowawcami,
- obserwacja zajęć,
- obserwacja zachowań uczniów,
- analiza dokumentów, np.: semestralne analizy wyników nauczania i frekwencji,

Wyniki ewaluacji są podstawą do modyfikowania celów jak i metod pracy. Wnioski z ewaluacji przedstawiane są Radzie Pedagogicznej podczas plenarnego posiedzenia.

Efekty realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz wnioski z jego ewaluacji powinny utwierdzić autorów w przekonaniu, że działania wychowawcze i profilaktyczne w sposób optymalny służą grupie odbiorców.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany przez zespół nauczycieli pracujących w szkole.

13. Załączniki

1. Pedagogizacja rodziców uczniów klas I.
2. Warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży.
3. Szkolenia Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Łączności.
4. Koła zainteresowań.
5. Plan pracy doradcy zawodowego ZSŁ w roku szkolnym 2017/2018.
6. Schemat blokowy programu modułowego Szkolnego Ośrodka Kariery ZSŁ.